

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. ii. post d[omi]nica[m]. iii. aduent[us].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

norauit visibilis apparuit chris dās sibi d
singul' vulnerib' suis bibere mirā dulcedi
nē. q' pcepta mūdi dulcedo i amaritudinē
est puerfa illi. Recordatio itaq' dñe e pas
sionis signū ē dñice pñtie. Exod. xx. In oi
loco in q' fuerit mēoria nois mei veniā ad
te et benedicā tibi.

Pro tercio. Audistis rē. Quis g' ex
pectatis o miser. nō cito exp'gi/
sāmini. Cur nō pparatis domū cordis v'ri
dño: v'isū: auditū: vitā: gressū: atq' mūdi/
ciā reparaturo. Notate qm' dñe regula tu
ris. Hora sua cuiuslib' ē nociua. ff. de regu
lis iuris. l. In p'denatione. Et extra d' ele
ctioe r' electi p'tate. li. vj. Inter vniuersas.
Audite. Siq's surus ceter' cecus ac lepro
sus r' sciret medicū beniuolū: peritū: poten
tē reparare: qui statim veniret si mandet.
Aut si nouerit se peti si tñ nō veniat an' tri
duū forte alibi p'ficisset: nec vltra tā habe//
ri poterit. An expectaret' diē crastinū ad
ipm' petendū: Certe nō. Exponerē. notā/
do illd' Bar. xxiiij. Vigilate: nescitis em'
qn' tps sit. vt vic' sit' fideles dispēsatores
chri q's nō ē facile iuenire. Jō dicit Pau//
lus. Hic tā q'rit int' dispēsatores rē.

Feria. ij. post dñicā. iij. aduent'.

Hora est iam
rē. Vibi aut' p' minimo est vt
a vob' iudicer aut al' humano
die s'z neq' meipm' iudico. Nihil em' mih'
p'ca' sū: s'z nō in h' iustificat' sū. j. Loz. iij.
Si a sono peti surrexerit' tūc securi pote
stis dicere. Vibi aut' p' minimo ē vt a vo
bis iudicer Bern'. Quid' hūani iudicij i/
certitudo r' insufficiētia. Et ponunt' tria p'
ordine. P'imum ē p'dicte dubietat' p'posi
tio: cū d'z. Vibi aut' p' minimo ē rē. i. pay
h' euro. aut ab hūano die. i. ab hūana opa/
tioe. siue ab hoie qn' ē i' die suo. i. i vita p'fe
ti qn' tñ videt exteriora. j. Regū. xvj. Ho
mines videt ea q' parēt: d'ē aut' ituet' cor.
Scdm' ē p'dicte p'positionis p'firmatio:
cū d'z. s'z neq' meipm' iudico. i. iudicare sus
ficio. g' mltro min' aliū. Petrus putabat se
bene cog'cere qn' dicebat. Bar. xxvj. Et si
oportuerit me mori tecū: nō te negabo. Et
tñ decept' fuit. S'z tñ videt qd' d'z. j. Lo.

ij. Si nosmetipos d'judicarem' nō t'icq'
rē. Dicedū q' d'gnat' d' iudicio examinati/
onis. h'ic aut' d' iudicio diffinitiois. Ter
tiu' ē p'firmationis declaratio: cū d'z. Nihil
ē mih' p'ca' sū: s'z nō in h' iustificat' sū. q. d.
Null' quis delicti p'ciam habeo. s'z nō p'p'
h' iustificat' sū in oculis dei. qz for' aliq'
p'ctm' occultū h' d'z. Prouer. ij. Quis pot'
dicere: mūdū cor meū: pur' sum a p'ctō.

hora est rē.

Pro p'mo. An p'ctm' sit a volūtate p'
ter int'entionē v' l' fm. Q' p'ter. Diof.
Nemo opat' ad malū aspiciēs. Itē int'entio
ē respectu finis g' respectu boni. igit' Co
tra. Qd' sit ab agere p'ter int'entionē ē a ca/
su vel a fortuna. S'z malū culpe nō ē a ca/
su nec a fortuna. igit'. Itē nō iudicat' hō ma
lus a facto s'z ab int'entione. R' dicit Bon.
in. ij. sen. di. xxxiiij. De malo ē loq' duplr.
Aut d' eo qd' est malū: aut d' malo sūb rō/
ne mali. P'imo mō p'tingit malū int'ederez
tāq' sine sic int'edit aliq's finalit' luxuriari.
r' tāq' id qd' ad fine. sic int'edit facere fur
tū vt inde viuat voluptuose. Si vero int'
tio cōparet' ad malū sub rōne mali pōt' eē
duplr. Aut int'edit h' facere tāq' malū sim
pliciter r' malū sibi. et mō nullus int'edit
malum qz nihil appetit' a volūtate nisi sūb
rōne boni simplr: aut boni sibi. Aut inten
dit h' facere tāq' malū simplr. verūcū tāq'
bonū sibi. r' sic aliqñ p'tingit fieri p' int'entio
nē licz nō ab oib' s'z a maliciōsis q' p'ter
corruptionē palati interioris mala sapiūt
vt bona. Hec Bon'. Pro fundamento.
Int'entio volūtatis fert' i bonū v'z v' l' appa/
rēs. Vñ d' Arist. ij. Eth. Int'entio volū/
tat' ē respectu boni: s'z p'uis p'p' desideratā
delectationē p'tingit deceptio. Et qz dele/
ctatio mltos allicit' iō frequē ē deceptio.
p'terea bene dicit' Quidius de arte. Ba
gnum opus est mores composuisse suos.
Ad hoc quippe maxime facit int'entio. S'z
questio ē An peccatū rē. Dicrñ. Qd'cūq'
dices nulla certe excusatio sed magis ag/
grauatio si quis opus peccati facit prop'
suam voluptatem. Vñ Apo. c. xvij. Quā
tum se glorificauit r' in delictis fuit tāq' da
te illi tormentū r' luctum. Audite o super/
bi et voluptuosi rē. Vultum certe cauē
dum est a delectationibus carnis que ra/
tio nem sopiunt. Figura. Iudicij. j. iij.

Feria. II. post dominicā. III.

de Sifara q postq lac hie sibi appositū a
tabel obdormiuit. et tūc tabel infixit cla-
uum p repora capitis et tere affixit: et sic
occidit. Sifara interpretat exclusio gaudiū
et sicut eum q prauas delectatiōes qrit p-
pter q̄s. excludit a vero gaudio. Zabel i/
tō p̄rat̄ ascendēs: et sicut dīpholu q nimis
voluit ascendere: et p̄inat̄ lac delectatiōis
carnalis et mūdane p quā hō sopit̄ et occi-
dit. Ideo hñ dē ps. Filij hominū vsq̄
gram corde rē.

Pro scdo. Supra de prima causa rē.
Nunc de scda q̄ est nre liberationis
necessitas. Ubi sunt tria considerāda.

Primū necessitatis qualitas.

Secundū opinionis diuersitas

Tertiū recognitiōis securitas

Primū igit est necessitatis qualitas. quia
sicut declarat Tho. in. ij. parte. q. j. Non
erat simplr et absolute necessariū deū icar-
nari p nra liberatione. sed dē i pōt necessa-
riū ad id cōuenienti facienda. Aug. r. ij.
de trinit. Ostendam nō aliū modū possi-
bile deo defuisse cuius p̄ati oia equaliter
subiacent: sed sanande miserie nre p̄ueni-
entiorē aliū modū nō fuisse. **S**ecundū est
opinionis diuersitas: qz vīz dicunt qdā
q si hō nō peccasset /z fili⁹ dei carnē mor-
talem nō assumpsisset: tñ assumpsisset car-
nem. Tū p̄pter vniuersi p̄fectionē q̄ est in
hoc vīz q̄ vltima creaturarū vīz natura
hūana cōiungit p̄mo p̄ncipio. Tū p̄pter na-
ture humane capacitātē que nō fuisse mi-
nor: seclso pctō q̄ post pctm. Est autē
pax talis vniōis Tum p̄pter nature hūa-
ne dignitatē que nō est p̄ctm̄ augmēta-
ta. **S**arima autē dignitas ei⁹ est in illa as-
sumptiōe. Dicunt q̄ si hō nō peccasset
nib. lomin⁹ dei filius incarnat⁹ fuisse et ve-
nisset nō vt redēptor: sed vt glorificator.

Alij autē dicunt oppositū q̄ si hō nō pec-
casset/nunq̄ dei fili⁹ incarnat⁹ fuisse. **N**ec
valer qd̄ dictū est de vniuersi p̄fectiōe. q̄a
deus nō includit intra p̄fectionē vniuersi

Uñ dē Aristo. r. j. metaph. q̄ de⁹ sup oēs
vniuersi ordinē ponēdus est. **U**traq̄ opi-
nio est p̄babil. **P**rima est Scoti. **S**ecun-
da Thome. **T**ertiū est recognitiōis se-
curitas. qz vīz secuz est recognoscere ve-
ritatē eo modo q̄ facta est vīz q̄ dei fili⁹
incarnat⁹ est et nat⁹ vt boiem p̄ditum redi-

meret. nec cura nobis esse debet inuestiga-
re que fieri potuissent si hō nō peccasset: cū
deus sup hoc nihil reuelauerit: qd̄ tñ me-
re cōtingēter est in volūtate sua. **A**gam⁹
ergo gr̄as deo q̄ tābenigne succurrere vol-
uit hōmi p̄dito. **D**icit nāq̄ Aug. lib. de
p̄bis hñi. **V**enit fili⁹ hoīs q̄rere et saluū fa-
cere qd̄ p̄ierat. **S**i hō nō peccasset/fili⁹ dei
nō venisset. **E**t idē sup Ioan. **N**ulla fu-
it causa ch̄s veniendi nisi pctōres saluos
facere. **T**olle morbos: tolle vulnera: et
nulla est cā medicine. **E**t Pau. j. **T**im. j.
Lh̄s iesus venit in hunc mūdū pctōres
saluos facere. **I**sta nob̄ debēt eē cordi im-
p̄ssa. **O** pfunditas diuine bonitatis. **L**eci/
dimus in captiuitatē inferni: et de⁹ vt nos
liberaret misit nō angelū: nō arch̄angeluz:
sed vni genitū filium suū. **M**ysteriū dul-
cissimū et opus amozosissimū **I**oā. ij. **S**ic
deus dilexit mūdū vt si. suū vni daret: vt
oēs q̄ cre. in eū nō pere. sed habeat vi. et.
Uñ **B**reg. p̄siderās cū admiratiōe decā/
tabat. **D**inextimabil dilectio charitatis:
vt seruū redimeres filiū tradidisti. **Q**u-
tū ex hoc b̄nficio debem⁹ laudare deum et
ei gr̄as agere. **N**ā et bruta aialia suos res
cognoscunt b̄nifactorēs. **L**egit in historia
hierosolymitana q̄ cū extra mare eēt exer-
citus ch̄itan⁹: miles q̄dam leonez a casu
ligatū a serpente inuenit: et serpentem oc-
cidens pierate mor⁹ leonē liberauit. **L**eo
inquā nos ingrat⁹/seruituti milit⁹ se mā-
cipāuit. **I**bat em̄ accipe pedas p̄ nemora
militi deferens. **Q**uid vitra: **D**ilict⁹ ad p-
pria redeunte et nauem intrante: leonē oīd
mittere volente: leo mare ingredit̄ et ma-
gistrū vsq̄ ad nauem sequit̄ et ibi aliq̄d̄
detinet. sed tādē deficientib. victualib. leo i
mare p̄ciat. **V**e igitur nobis rōnalibus et
ingratū nostro liberatori fuerim⁹ **E**t vere
sicut dē Aug. li. confes. **V**ere felix est q̄
posset diuine laudis semp̄ insistere. **E**t col.
j. **B**ias agentes deo rē. qui trāstulit nos
in regnum dilectiōis sue.

Pro tertio articulo. **A**udist⁹ rē. **C**ō-
siderate itaq̄ qm̄ ch̄s tali lege nos
redemit vt ei fideliter seruamus. **S**i er/
go volumus tante redēptiōis esse par-
ticipes seruemus hanc legem. **N**am sicut
dicit. **L**. de legib. l. leges. **L**eges ab oīnib.
bus sūt obseruāde. **E**t extra de constitut⁹

aduentus Berno. Fo. XIX.

omnib. c. Canonum. Canonū statuta ab omnib. custodiant. Nam si quis soluerit p̄/ cum p̄ ciuitate que tributaria erat z ser/ ua tali lege q̄ oēs q̄ sibi uoluerint adhere re libertate utent/ qui uero noluerit in ser/ uitate manebit. Quid ualeat solutio pres̄/ his q̄ sibi adherere nolent. Quid p̄p̄ dese set nobis ch̄m uenisse in carnē nisi ueniat in mentē z ei adheream. Nā ut dicit pau/ lus. j. Co. vj. Empti estis pct̄o mag. glo. z por. deū in cor. vfo. Et tūc secure dicet/ Dibi p̄ minimo ē zc.

Seria. iij. post. iij. dñicā aduent?

Hora est iam zc. Qui aut me iudicat dñs ē. j. Co. iij. Hora ē ut a sōno sur gamus. z hanc sententiā p̄siderem. Qui me iudicat dñs est. Est aut illud iudicium certissimū qm̄ oia infallibilē uider iustis/ simū irreuocabilissimū. De p̄mo Heb. iij. Dia nuda z apra oculi. De sc̄do Tob. iij. Dia iudicia tua iusta. De tertio Da/ lach. iij. Ego dominus z nō mutor

Hora ē iam nos zc.

Pro p̄mo. An pct̄m uoluntat/ z opis sint duo uel unū. Q. plura. Magis puenit uolūtas cū uoluntate q̄ cū ope ex teriori. sed uolūtas interior cū alia uolun tate interiori fac duo pct̄a. i. g. Contra. Cū dñs uolūtariū op̄ nefariūz p̄p̄erat nō s̄nt duo contemptus s̄ vnus est: neq; due aucti siones s̄ vna. Rūdet Bonauē. in. ij. dist. xlij. q̄ uis sint plura ibi opa culpabilia tñ qz est vna rō deordinādi: nec vnus act⁹ est culpabilis nisi p̄pter aliud. iō vnū est pct̄m. Cū aut dicit magis puenit uolūtas cū uo luntate: uer⁹ est de puenientia formali sed nō de puenientia ordinis. qz nō sic est uo luntate a uolūtate sic exterior opatio ab in teriori uoluntate. Pro fundamēto. Ler te pct̄m siue ope impleat siue uolūtate tm̄ totū interim hōiez. Arrige. Heu dolea sup hoc q̄ mentē perdis et om̄i brute sc̄is sensu bestia fact⁹ hō Et p̄hs. j. politiē. Hō per pct̄m alienus a lege pessimū est animal um. Sed q̄rit An pct̄m zc. Dic rñ. Ex q̄ sequit q̄ pct̄m z si nō compleat ope in ipso tm̄ uoluntat/ p̄sentū consistit. Un Augus.

xlij. q. v. Si dñs de/ interro gat cor/ ma num. Audite. Miseri. Si nūc latent v̄re uoluntates/ andē in diuino iudicio coraz omnib. patebūt: prauē uicē z cupiscētie: iū dicio: odia zc. Hieron. ad Aellā de fictis amicis. Ante tribunal ch̄i stabim⁹ ibi pa tebit q̄ q̄sq; mēte uixerit. Figura Apo. xx. Joānes v. d. libros aptos et terra de dit mortuos suos: z mare dedit mortuos suos. Expone. Hier. ij. Arguet te ma licia tua z increpabit te auersio tua.

Pro sc̄do z tertio de sc̄ta Lucia an⁹ festū hac die cadit anno plurioris ady uent⁹ uel alia die q̄ occurrer zc. vi. in lo. f.

Seria. iij. post. iij. dñicā aduent?

Hora est iam zc. Dabit dñs ip̄e uobis signū Esa vij. Surgedū est a somno ut cognoscam⁹ tantū mysteriū de q̄ p̄be/ ratū fuerat. Dabit dñs ip̄e uobis signūz. Signū in quā declaratiū diuine potētie diuine sapientie: diuie clemētie. De p̄mo Damas. in p̄ncipio tertij. Nihil ē mai⁹ q̄ deū fieri hōiem. De sc̄do idē ibidē. Per i/ carnationis mysteriū monstret dei sapien tia qm̄ sic inuenit difficillimā decentissimā solutionē. De tertio idē ibidē. Per incar/ nationis mysteriūz monstret dei bonitas qm̄ nō desperit p̄ij plasmatis ifirmitatē. Hora est ia nos zc.

Pro p̄mo. An pct̄m operis addat su pra pct̄m uolūtate. Q. nō. Braitas pct̄i p̄sistit in q̄ntitate contempt⁹. s̄ qm̄ uo luntate oin⁹ p̄sentit tūc plena est auersio z contempt⁹. Contra. Qui peccat interiori uoluntate solū nō peccat nisi in deū q̄ uero peccat exteri⁹ in ope: peccat frequēter i proximū ut p̄z i adulterio homicidio zc. Rūdet Bonauē. in. ij. dist. xlij. Si loqua mur de uoluntate q̄ non p̄cedit in opus eo q̄ plene nō uult: respectu tal' absq; dubio malicia opis addit. cū em̄ p̄sumat pct̄m i ope tunc est plenus p̄sensus. Si p̄o loqua mur de uolūtate plene uolente dicendū q̄ pct̄m p̄r esse maius alio tripl̄r: aut ratioe maioris contemptus dei: aut rōne maio ris delectationis: aut ratione maioris da mnificationis. P̄uo mō opus nihil addit